

KOMENTÁŘE WOLTERS KLUWER

Jana Kvasnicová / Jiří Šamánek
a kolektiv

Antidiskriminační zákon

Komentář

KRÁTKODOBÁ

Vzor citace: KVASNICOVÁ, J., ŠAMÁNEK, J. a kol. *Antidiskriminační zákon. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 372 s.

Právní stav publikace je k 1. 10. 2015.

Lektorský posudek:

JUDr. Eliška Wagnerová, Ph.D.

© Mgr. Bc. Jana Kvasnicová, Mgr. Jiří Šamánek, Mgr. Jitka Černá, Ph.D.,

Mgr. Bc. Lucie Obrovská, Ph.D., Mgr. et Mgr. Zuzana Ondrůjová,

JUDr. Mgr. Ivo Pospíšil, Ph.D., Mgr. David Strupek, Mgr. Martina Štěpánková, 2015

ISBN 978-80-7478-879-6 (brož.)

ISBN 978-80-7478-880-2 (e-pub)

Vydává Wolters Kluwer, a. s., U Nákladového nádraží 6, 130 00 Praha 3, v roce 2015 jako svou 2052. publikaci. Odpovědná redaktorka Jiřina Šišková. Jazyková korektura Monika Kaslová. Rejstřík Ondřej Černý. Obálka Michaela Blažejová. Vydání první. Stran 372. Sazba PageDTP.cz. Tisk Sowa Sp. z o. o., ul. Raszynska 13, 05-500 Piaseczno, Polsko.

Obsah této publikace naleznete také v systému ASPI.

E-kniha k dostání na www.wolterskluwer.cz/obchod

www.wolterskluwer.cz, e-mail: obchod@wolterskluwer.cz, tel.: 246 040 405, 246 040 400, fax: 246 040 401

OBSAH

Seznam zkratk	XV
Autoři jednotlivých pasáží	XVII
Seznam předpisů citovaných v komentáři	XIX
Předmluva	XXII

ZÁKON Č. 198/2009 SB., O ROVNÉM ZACHÁZENÍ A O PRÁVNÍCH PROSTŘEDCÍCH OCHRANY PŘED DISKRIMINACÍ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (ANTIDISKRIMINAČNÍ ZÁKON)

ČÁST PRVNÍ ANTIDISKRIMINAČNÍ ZÁKON	1
HLAVA I OBEČNÁ USTANOVENÍ	1
§ 1 Předmět úpravy	1
I. Antidiskriminační zákon a jeho teoretická a právně-politická východiska, ústavní pořádek a judikatura Ústavního soudu	3
II. Oblast práce a zaměstnání	15
II.1 Návaznost na právo Evropské unie	15
II.2 Rozsah působnosti směrnic v oblasti práce a zaměstnání	16
II.3 Právo na zaměstnání a přístup k zaměstnání	18
II.3.1 Právo na zaměstnání dle zákona o zaměstnanosti	18
II.3.2 Rovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání dle zákona o zaměstnanosti	18
II.3.3 Nabídky zaměstnání a výběr zaměstnanců dle zákona o zaměstnanosti	19
II.3.4 Individuální ochrana	20
II.3.5 Poradenství pro volbu povolání, rekvalifikace	21
II.3.6 Zprostředkování zaměstnání	22
II.3.7 Výběr zaměstnanců a postup před vznikem pracovního poměru	23
II.4 Přístup k povolání, podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti	24
II.4.1 Povolání	24
II.4.2 Podnikání	25
II.4.3 Jiná samostatná výdělečná činnost	25
II.5 Pracovní poměry, služební poměry a jiná závislá činnost, odměňování	25
II.5.1 Pracovní poměry a pracovněprávní vztahy	25

II.5.2	Vztah antidiskriminačního zákona a zákoníku práce	26
II.5.3	Služební poměry	29
II.5.4	Vztah antidiskriminačního zákona a zákona o státní službě	30
II.5.5	Vztah antidiskriminačního zákona a zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů	30
II.5.6	Vztah antidiskriminačního zákona a zákona o vojácích z povolání	33
II.5.7	Jiná závislá činnost	34
II.5.8	Přístup k odbornému vzdělávání	36
II.5.9	Odměňování	36
II.6	Členství a činnost v odborových organizacích	36
II.6.1	Právní povaha odborových organizací	37
II.6.2	Svoboda sdružování a právo na rovné zacházení	38
II.6.3	Organizace zaměstnanců	38
II.6.4	Členství a činnost v organizacích zaměstnavatelů	39
II.7	Členství a činnost v profesních komorách, včetně výhod, které tyto veřejnoprávní korporace svým členům poskytují	40
III.	Sociální zabezpečení	41
III.1	K pojmu „sociální zabezpečení“	41
III.2	Členění sociálního zabezpečení	41
III.3	Vztah antidiskriminačního zákona a zákonů v oblasti sociálního zabezpečení	44
III.4	Rovné zacházení v oblasti sociálního zabezpečení	44
III.5	Vztah k právu EU	46
IV.	Přístup k sociálním výhodám a jejich poskytování	48
V.	Přístup ke zdravotní péči a její poskytování	48
V.1	Poskytování zdravotní péče a zdravotních služeb	48
V.2	Exkurz I: Odběr krve a jiného biologického materiálu	49
V.3	Exkurz II: Zvláštní ustanovení o právech osob se zdravotním postižením	51
VI.	Rovnost v přístupu ke vzdělání a při jeho poskytování	52
VI.1	Zákaz diskriminace v oblasti vzdělávání v českém právním řádu ..	52
VI.1.1	Vztah školského zákona a antidiskriminačního zákona	53
VI.2	Mezinárodněprávní kontext zákazu diskriminace v oblasti vzdělávání	53
VI.2.1	Rovný přístup ke vzdělání v rámci EU	54
VI.2.2	Formy podpor studentů	54
VI.2.3	Sociální podpora zahraničních studentů v České republice	55
VI.3	Rovný přístup ke vzdělání v českém právním řádu	56
VI.3.1	Rovný přístup k předškolnímu vzdělávání	57
VI.3.2	Očkování jako podmínka přijetí do předškolního zařízení	58
VI.3.2.1	Rovný přístup k dalším stupňům vzdělávání	59

VI.4	Rovnost při poskytování vzdělávání	61
VI.4.1	Obsah výuky a požadavky náboženských menšin	61
VI.4.2	Náboženství jako součást povinné výuky	62
VI.4.3	Organizační opatření ve škole jako forma diskriminace	63
VI.4.4	Náboženské symboly ve veřejných školách	64
VI.5	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	65
VI.5.1	Skupiny dětí definované diskriminačními důvody ve smyslu antidiskriminačního zákona, které mají speciální potřeby	65
VI.5.2	Vzdělávání dětí etnických (národnostních) menšin	66
VI.5.3	Rovnost při vzdělávání žáků s postižením	68
VI.5.3.1	Vzdělávání žáků s postižením podle antidiskriminačního zákona	68
VI.6	Zajištění rovnosti v přístupu a při poskytování školských služeb ..	70
VI.6.1	Požadavky na školní stravování	70
VI.6.2	Rovný přístup k dalším školským službám	71
VII.	Přístup ke zboží a službám	72
VII.1	K pojmu „zboží“ a „služba“	72
VII.1.1	Diskriminace v přístupu ke zboží a službám	73
VII.2	Zákaz diskriminace v přístupu ke zboží a službám v jiných právních předpisech	74
VII.2.1	Zákon o ochraně spotřebitele	74
VII.2.2	Zákon o volném pohybu služeb	75
VII.2.3	Regulace reklamy	76
VII.2.4	Nový občanský zákoník a rovné zacházení při uzavírání pojistné smlouvy	77
VII.2.5	Přípustné formy rozdílného zacházení	80
VII.2.6	Zacílení na klientelu	81
VII.2.7	Cenové rozlišování	82
VIII.	Přístup k bydlení	82
VIII.1	K pojmu „bydlení“	82
VIII.1.1	Bydlení jako specifická služba v rámci kategorie zboží a služeb ..	82
VIII.1.2	Bydlení jako základní životní potřeba, ústavní garance	84
VIII.2	Právo Evropské unie a jeho implementace do vnitrostátního práva České republiky	86
VIII.2.1	Právo na ochranu obydlí ve světle Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	87
VIII.2.2	Judikatura Evropského soudu pro lidská práva	88
VIII.2.3	Judikatura Soudního dvora Evropské unie	90
VIII.3	K nerovnému zacházení v přístupu k bydlení	92
VIII.3.1	Bydlení z pohledu antidiskriminačního zákona jako služba nabízená veřejnosti, postavení obce jako pronajímatele a nejčastější diskriminační důvody v této oblasti	92

VIII.3.2	Ze zpráv veřejného ochránce práv k naplňování práva na rovný přístup k bydlení	95
IX.	Negativní vymezení působnosti	98
	Základní pojmy	
§ 2	Definice diskriminace	115
I.	Právo na rovné zacházení dle antidiskriminačního zákona	115
II.	Zakázané diskriminační důvody	118
II.1	Rasa, etnický původ, národnost	118
II.1.1	Rasa a etnický původ	118
II.1.2	Etnický původ a národnost	119
II.1.3	Národnost a státní příslušnost	120
II.1.4	Zákaz diskriminace a přípustné formy rozdílného zacházení	121
II.2	Pohlaví	122
II.2.1	Definice pohlaví pro účely antidiskriminačního práva	122
II.2.2	Přístupy k rovnosti všech bez ohledu na pohlaví	123
II.2.3	Kdo může být obětí diskriminace	125
II.3	Sexuální orientace	126
II.3.1	Sexuální orientace jako diskriminační důvod	126
II.3.2	Formy diskriminace na základě sexuální orientace	127
II.3.3	Oprávněné rozdílné zacházení na základě sexuální orientace	128
II.3.4	Geneze diskriminace na základě sexuální orientace a postavení sexuálních menšin a jejich svazků	128
II.3.5	Sexuální orientace vs. sexuální chování	131
II.4	Věk	132
II.4.1	Obecně	132
II.4.2	Přípustné formy rozdílného zacházení na základě věku a stanovení věkové hranice (absolutní věk)	133
II.4.3	Věkové rozmezí (relativní věk)	138
II.5	Zdravotní postižení	139
II.6	Náboženské vyznání, víra a světový názor	139
II.6.1	Obecně	139
II.6.2	Definice náboženství, víry a světového názoru	140
II.6.3	Vnější projevy náboženského vyznání a víry s možností jejich omezení	140
II.6.4	Náboženské vyznání, víra a světový názor v antidiskriminačním zákoně	141
II.6.5	Náboženské vyznání, víra a světový názor v souvislosti s jinými diskriminačními důvody	142
II.6.6	Zákaz diskriminace v pracovněprávní oblasti	142
II.6.7	Náboženské vyznání a víra v oblasti vzdělávání	145
II.6.8	Vnější projevy světového názoru	147
III.	Formy diskriminace	147

IV.	Definice přímé diskriminace	149
IV.1	Zakázané důvody diskriminace	150
V.	Další formy diskriminace založené na pohlaví	152
V.1	Těhotenství	152
V.2	Rodičovství	153
V.3	Pohlavní identifikace jako diskriminační důvod	154
V.3.1	Vymezení pojmu pohlavní identifikace	155
V.3.2	Změna pohlaví v českém právním řádu	157
V.3.3	Genderová identita v mezinárodním právu lidských práv	158
V.3.4	Právo EU	159
VI.	Diskriminace na základě domnělého důvodu	160
§ 3	Nepřímá diskriminace	172
I.	Nepřímá diskriminace	172
I.1	Neutrální ustanovení, kritérium nebo praxe a úmysl diskriminovat (hranice mezi přímou a nepřímou diskriminací)	173
I.1.1	Úmysl diskriminovat	173
I.1.2	Neutralita ustanovení, kritérium nebo praxe	174
I.2	Přípustná forma rozdílného zacházení	176
II.	Povinnost přijmout přiměřené opatření	177
II.1	Obecně	177
II.2	Porušení povinnosti přijmout přiměřené opatření jako forma nepřímé diskriminace	177
II.3	Věcný rozsah normy	178
II.4	Povaha přiměřeného opatření v oblasti zaměstnání	179
II.5	Povaha přiměřeného opatření v oblasti služeb	180
II.6	Nepřiměřené zatížení	180
II.6.1	Vyloučení nepřiměřenosti	181
§ 4	Další formy diskriminace	187
I.	Obtěžování a sexuální obtěžování	187
I.1	Obtěžování	187
I.2	Sexuální obtěžování	191
II.	Pronásledování	193
III.	Pokyn a navádění k diskriminaci	195
III.1	Pokyn	195
III.2	Navádění	196
§ 5	Související pojmy	197
I.	Rovnost v odměňování	198
I.1	Definice odměny	199
I.2	Rovnost v odměňování pro muže a ženy	200
II.	Zajišťování rovného zacházení	202
III.	Povinnost zaměstnavatelů zajišťovat rovné zacházení	204
IV.	Povolání	205

IV.1	Obecně	205
IV.2	Znaky	205
IV.2.1	Diskriminační předpis	206
IV.2.2	Diskriminační jednání	207
V.	Sociální výhoda	207
V.1	Jednotlivé definiční znaky sociální výhody	207
V.1.1	Předmět sociální výhody	207
V.1.2	Nezávislost na nárocích ze sociálního zabezpečení	208
V.1.3	Přímost, resp. nepřímost poskytování sociální výhody	210
V.1.4	Příjemci sociálních výhod	210
V.1.5	Účel sociální výhody	210
V.2	Vztah k právu EU	210
VI.	Zdravotní postižení	212
VI.1	Obecně	212
VI.2	Zdravotní postižení v právu EU	213
VI.2.1	Definice zdravotního postižení	213
VI.2.2	Okruh chráněných osob	215
VI.3	Zdravotní postižení v antidiskriminačním zákoně	216
VI.3.1	Povaha omezení	217
VI.3.2	Povaha překážky	217
VI.4	Zdravotní postižení v jiných právních předpisech	218
VI.4.1	Zákon o zaměstnanosti	218
VI.4.2	Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a zákon o vojácích z povolání	218
VI.5	Zdravotní postižení jako diskriminační důvod ve školském zákoně a v antidiskriminačním zákoně	219
VI.5.1	Srovnání pojetí zdravotního postižení v obou předpisech	220
VI.5.2	Nepřímá diskriminace podle antidiskriminačního zákona a práva žáka	221
VI.5.3	Jiné způsoby ochrany	221
§ 6	Přípustné formy rozdílného zacházení	227
I.	Přípustné formy rozdílného zacházení na základě věku	228
I.1	Obecně	228
I.2	Podmínka minimálního věku, odborné praxe nebo doby zaměstnání	229
I.3	Nepřiměřené délka odborného vzdělávání X důchodový věk	230
II.	Důchodový věk	231
III.	Obecná forma přípustného rozdílného zacházení v pracovněprávní oblasti	233
III.1	Obecně	233
III.2	Přípustné formy v právu Evropské unie	233
III.3	Práce pro muže a práce pro ženy	234

IV.	Zaměstnání v církvích a náboženských společnostech	236
V.	Ochranná opatření	237
VI.	Rozlišování při poskytování služeb mužům a ženám	239
VI.1	Služby v oblasti soukromého a rodinného života	239
VI.2	Výlučné nebo přednostní poskytování služeb	239
VI.3	Jednotlivé formy rozlišování na základě pohlaví v oblasti poskytování služeb	240
§ 7	Přípustné formy rozdílného zacházení	244
I.	Obecná výjimka ze zásady rovného zacházení	245
I.1	Rozsah výjimky ze zásady rovného zacházení	245
I.2	Odůvodněnost rozdílného zacházení	245
I.2.1	Legitimní cíl	246
I.2.2	Přiměřenost a nezbytnost	247
II.	Pozitivní opatření	247
III.	Limity pro přijímání pozitivních opatření	249
	Zásada rovného zacházení pro muže a ženy v systémech sociálního zabezpečení pracovníků	
§ 8	Rovné zacházení v profesních systémech sociálního zabezpečení	251
I.	Zásada rovného zacházení pro muže a ženy v systémech sociálního zabezpečení pracovníků	252
I.1	Základ právní úpravy v evropském právu	252
I.1.1	Obecně	252
I.1.2	Vymezení pojmu „systémy sociálního zabezpečení pracovníků“	253
I.2	Věcný rozsah působnosti	258
I.3	Osobní rozsah působnosti	259
I.4	Příklady povinného zachování rovnosti mezi muži a ženami	260
§ 9	Výjimky ze zákazu diskriminace	261
I.	Věcný a osobní rozsah § 9	262
I.2	Problematická implementace směrnic EU	263
I.3	Základní systémy sociálního zabezpečení versus doplňkové sociální systémy pracovníků	264
II.1	Individuální smlouvy pro OSVČ	268
II.2	Zaměstnanecké systémy pro jednoho člena	269
II.3	Pojistné smlouvy zaměstnanců pobírajících plat nebo mzdu, jejichž smluvní stranou zaměstnavatel není	270
II.4	Dobrovolná ustanovení systémů sociální ochrany osob, která jsou účastníkům nabízena jednotlivě, aby jim zaručila doplňkové dávky nebo výběr data vyplácení běžných dávek pro OSVČ nebo výběr z několika dávek	271
II.5	Zaměstnanecké systémy financované z dobrovolných příspěvků zaměstnanců	273

III.	Doplněk k důchodu	273
IV.	Pojistněmatematické zásady a faktory	274
V.	Převody, přeměny a snížení důchodu	275
VI.	Pružný důchodový věk	275
VII.	Rozšíření pojmu „zaměstnavatel“ pro účely antidiskriminačního zákona	276
VIII.	Závěrečné shrnutí	277
HLAVA II	PRÁVNÍ PROSTŘEDKY OCHRANY PŘED DISKRIMINACÍ	278
§ 10	Soudní ochrana	278
I.	Právní prostředky ochrany před diskriminací – obecně	278
§ 11	Právní pomoc obětem diskriminačního jednání	291
I.	Kdo může poskytovat právní pomoc	291
I.1	Poskytování informací o právní pomoci	292
I.2	Podávání podnětů k provedení kontroly a k zahájení správního řízení	293
I.3	Zastupování obětí diskriminačního jednání	294
I.4	Právní osoby oprávněné poskytovat právní pomoc a zastupovat	295
HLAVA III	PŘECHODNÉ USTANOVENÍ	298
§ 12	Intertemporální norma	298
	Intertemporální klauzule	298
	ČÁST DRUHÁ ZMĚNA ZÁKONA O VEŘEJNÉM OCHRÁNCI PRÁV	299
§ 13	Veřejný ochránce práv jako orgán pro rovné zacházení	299
I.	Veřejný ochránce práv	300
I.1	Ochránce jako antidiskriminační orgán (tzv. equality body)	300
I.1.1	Návaznost na evropské právo	300
I.1.2	Povaha veřejného ochránce práv jako orgánu pro rovné zacházení	300
II.	Působnost ochránce dle § 1 odst. 5 zák. o VOP	302
III.	Úkoly ochránce dle § 21b zák. o VOP	305
III.1	Poskytování metodické pomoci obětem	306
III.2	Provádění výzkumu	307
III.3	Možnosti veřejného ochránce práv při provádění situačního testování	309
III.4	Vydávání zpráv a doporučení	310
III.5	Výměna informací	313
III.6	Další činnost veřejného ochránce práv	313

ČÁST TŘETÍ ZMĚNA OBČANSKÉHO SOUDNÍHO ŘÁDU	315	
§ 14 Změna občanského soudního řádu	315	
I.	Přenos důkazního břemene a právo na spravedlivý proces	316
II.	Přenos důkazního břemene	320
II.1	Obecně	320
II.2	Důkazní břemeno žalobce	323
II.3	Důkazní břemeno žalovaného	327
ČÁST ČTVRTÁ ZRUŠENA	336	
§ 15 zrušen	336	
ČÁST PÁTÁ ZRUŠENA	336	
§ 16 zrušen	336	
ČÁST ŠESTÁ ZMĚNA ZÁKONA O POJIŠŤOVNICTVÍ	336	
§ 17 Změna zákona o pojišťovnictví	336	
I.	Zákon o pojišťovnictví	337
I.1	Obecně k výjimce z práva na rovné zacházení	337
I.2	Zrušení výjimky	337
§ 18 Přechodné ustanovení	339	
	Hodnocení výjimky z práva na rovné zacházení	339
ČÁST SEDMÁ ÚČINNOST	340	
§ 19 Účinnost antidiskriminačního zákona	340	
O autorech	341	
Věcný rejstřík	344	

Úmluva	sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod
zák. o důchodovém pojištění	zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění
zák. o ochraně spotřebitele	zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele
zák. o pojistné smlouvě	zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě)
zák. o pojišťovnictví	zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
zák. práce	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
zák. o přestupcích	zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích
zák. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů	zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru bezpečnostních sborů
zák. o VOP	zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv
zák. o vojácích z povolání	zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání
zák. o zaměstnanosti	zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
zák. o zdrav. službách	zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)
Ostatní zkratky	
EKLP	Evropská komise pro lidská práva
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie

AUTOŘI JEDNOTLIVÝCH PASÁŽÍ

§ 1

K odst. 1

I. Antidiskriminační zákon a jeho teoretická a právně-politická východiska, ústavní pořádek a judikatura Ústavního soudu – JUDr. Mgr. Ivo Pospíšil, Ph.D.

II. Oblast práce a zaměstnání – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová (kromě kapitoly II.3.4)

II.3.4. Individuální ochrana – Mgr. Jiří Šamánek

III. Sociální zabezpečení – Mgr. Jitka Černá, Ph.D.

IV. Přístup k sociálním výhodám a jejich poskytování – Mgr. Jitka Černá, Ph.D.

V. Přístup ke zdravotní péči a její poskytování – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

VI. Rovnost v přístupu ke vzdělání a při jeho poskytování – Mgr. Bc. Lucie Obrovská, Ph.D.

VII. Přístup ke zboží a službám – Mgr. Jiří Šamánek

VIII. Přístup k bydlení – Mgr. et Mgr. Zuzana Ondrůjová

K odst. 2 a 3 – Mgr. Jiří Šamánek

§ 2

K odst. 1

I. Právo na rovné zacházení dle antidiskriminačního zákona – Mgr. Jiří Šamánek

II. Zakázané diskriminační důvody

II.1 Rasa, etnický původ, národnost – Mgr. Jiří Šamánek

II.2 Pohlaví – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

II.3 Sexuální orientace – Mgr. Bc. Lucie Obrovská, Ph.D.

II.4 Věk – Mgr. Jiří Šamánek

II.5 Zdravotní postižení – Mgr. Jiří Šamánek

II.6 Náboženské vyznání, víra a světový názor – Mgr. Jiří Šamánek

K odst. 2 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

K odst. 3 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

K odst. 4 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová (kromě kapitoly V.3)

V.3 Pohlavní identifikace jako diskriminační důvod – Mgr. Martina Štěpánková

K odst. 5 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

§ 3 – Mgr. Jiří Šamánek

§ 4

K odst. 1, 2, 4 a 5 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

K odst. 3 – Mgr. Jiří Šamánek

§ 5

K odst. 1 až 3 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

K odst. 4 a 6 – Mgr. Jiří Šamánek (kromě kapitoly VI.5)

VI.5 Zdravotní postižení jako diskriminační důvod ve školském zákoně a v antidiskriminačním zákoně – Mgr. Bc. Lucie Obrovská, Ph.D.

K odst. 5 – Mgr. Jitka Černá, Ph.D.

§ 6

K odst. 1 – Mgr. Jiří Šamánek

K odst. 2, 5 až 7 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

K odst. 3 – Mgr. Jiří Šamánek (kromě kapitoly III.3)

III.3 Práce pro muže a práce pro ženy – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

K odst. 4 – Mgr. Jiří Šamánek

§ 7

K odst. 1 a 4 – Mgr. Jiří Šamánek

K odst. 2 a 3 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová

§ 8 – Mgr. Jitka Černá, Ph.D.

§ 9 – Mgr. et Mgr. Zuzana Ondrůjová

§ 10 – Mgr. David Strupek

§ 11 – Mgr. Martina Štěpánková

§ 12 – Mgr. Jiří Šamánek

§ 13 – Mgr. Bc. Jana Kvasnicová (kromě kapitoly III.4)

III.4 Vydávání zpráv a doporučení – Mgr. Bc. Lucie Obrovská, Ph.D.

§ 14

I. Přenos důkazního břemene a právo na spravedlivý proces – JUDr. Mgr. Ivo Pospíšil, Ph.D.

II. Přenos důkazního břemene – Mgr. David Strupek

§ 17 – Mgr. Jiří Šamánek

§ 18 – Mgr. Jiří Šamánek

§ 19 – Mgr. Jiří Šamánek

SEZNAM PŘEDPISŮ CITOVANÝCH V KOMENTÁŘI^{1,2}

Úmluva o politických právech žen (vyhláška ministra zahraničních věcí č. 46/1955 Sb.)

Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace (vyhláška č. 95/1974 Sb.)

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech (vyhláška ministra zahraničních věcí č. 120/1976 Sb.)

Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (vyhláška č. 62/1987 Sb.)

Úmluva OSN o právech dítěte (sdělení federálního Ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb.)

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení č. 209/1992 Sb. federálního ministerstva zahraničních věcí)

Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 96/1998 Sb.)

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 10/2010 Sb. m. s.)

Všeobecná deklarace lidských práv

Úmluva proti diskriminaci ve vzdělání (neuveřejněna ve Sb.)

Deklarace (charta) práv dítěte

Smlouva o fungování Evropské unie

Listina základních práv EU

směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ

směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání

směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání

¹ Předpisy jsou řazeny v pořadí:

- mezinárodní smlouvy,
- právní předpisy Evropské unie,
- ústavní zákony,
- kodexy,
- zákony,
- ostatní právní předpisy.

² Není-li uvedeno jinak, jsou všechny předpisy v textu citovány ve znění pozdějších předpisů.